ماهنامه اداره کل پدافند غیرعامل
شماره ۵۱/ آذر ماه ۱۳۹۹

ماهنامه دیجیتالی پدافند غیرعامل

استاندار آذربایجان شرقی:

در بهار سال آینده واکسن تولید داخل را خواهیم داشت که این مهم به برکت وجود دانشمندان و متخصصان داخلی است

مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری:

بر ضرورت تهیه طرح جامع مطالعات پدافند غیرعامل منطقه آزاد ارس تأکید کرد

در این شماره می‌خوانید:

عمل به اصول پدافند غیرعامل، ضامن توسعه پایدار شهری

کارکردهای پدافند غیرعامل در رویارویی با تهدیدات نرم و سخت

مهمترین به‌روزرسانی‌های ماه جاری شرکت‌های تولید کننده سخت افزار و نرم افزار

آسیب‌پذیری

کشف آسیب‌پذیری روز صفر در Windows ۷ و Windows Server ۲۰۰۸ R ۲

بازمهندسی دوباره ساختار دفاع بیولوژیک

امروز باید در کمک به مدافعان سلامت همه همت‌مان را بکار بندیم اما در فرصت مناسب پرداختن به بررسی نقاط قوت و ضعف راهبردی و طراحی و باز مهندسی دوباره ساختار دفاع بیولوژیک و زیستی کشور یک ضرورت جدی است.

سردار جلالی "رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور"

سازمان پدافند غیرعامل کشور

همه عمل بکنند

من توصیه میکنم مجدّداً که این دستوراتی را که مسئولین ستاد ملّی مبارزه‌ی با کرونا پخش کرده‌اند و گفته‌اند و اعلام کرده‌اند، ان‌شاءالله همه عمل بکنند

فهرست مطالب:

اخبار پدافند غیرعامل.....۵
چکیده مقالات و مطالب آموزشی ۷
مهم‌ترین اخبار و رویدادها ۱۵
معرفی کتاب.....۱۷
طرح‌های کسر خدمت سربازی.....۱۸
سایت‌های مرتبط با پدافند غیرعامل.....۱۸

مدیر مسئول:
محمد باقر آقایی

سردبیر:
لیدا رسول اهری

نشانی:
تبریز، میدان شهدا، استانداری آذربایجان شرقی، اداره کل پدافند غیرعامل
تلفن: ۰۴۱-۳۵۲۹۱۳۱۸
دورنگار: ۰۴۱-۳۵۲۹۱۳۵۹

استادان، پژوهشگران و دانشجویان علاقمند، می‌توانند مقاله‌های آموزشی، پژوهشی و ترویجی خود را برای درج در نشریه پدافند غیر عامل به نشانی زیر ارسال کنند.

passivedefense@ostan-as.gov.ir

جلسه ستاد استانی مقابله با بیماری کرونا

دکتر محمدرضا پورمحمدی در جلسه ستاد استانی مقابله با کرونا، اظهار داشت: خوشبختانه به برکت حمایت و همراهی مردم فهیم آذربایجان شرقی توانستیم از وضعیت قرمز به وضعیت نارنجی برسیم. براساس اعلام وزیر بهداشت در بهار سال آینده واکسن تولید داخل را خواهیم داشت که این مهم به برکت وجود دانشمندان و متخصصان داخلی است. پیش‌بینی سازمان بهداشت جهانی برای کشور ما روزانه ۸۰۰ فوتی در پاییز بود که با اقدامات خوبی که انجام گرفت روند پیشرفت بیماری کنترل شد و توانسیم میزان مرگ و میر روزانه را از ٤۰۰ نفر به حدود ۳۰۰ نفر کاهش دهیم. ۲ هفته خیلی خوبی در کشور و استان سپری کردیم، با اعمال محدودیت‌ها و همراهی مردم میزان بستری های بیمارستانی در آذربایجان شرقی روند کاهشی پیدا کرده است.

خوشبختانه از ابتدای شیوع کرونا تا به امروز در کشور و استان عقب ماندگی نداشتیم و اقدامات و برنامه‌ریزی ها تا حدود زیادی پیشگیرانه بوده است و در هیچ مرحله‌ای از بهداشت، درمان و تأمین اقلام مورد نیاز غافلگیر نشدیم. اعمال محدودیت‌ها نشان داد که وقتی همه بخواهند، خواهیم توانست مدیریت خوبی بر روند کاهش شیوع بیماری داشته باشیم و آن را کنترل کنیم. یک سوم راه را در ۲ هفته گذشته طی کرده‌ایم که اگر این اهتمام ادامه پیدا کند، خواهیم توانست از وضعیت نارنجی به زرد و سپس به سفید برسیم. مدیریت هوشمند مبارزه با کرونا در کشور خوب پیش رفته است. مدیریت کرونا در استان از متوسط کشوری بهتر است و این نشان از همراهی و همکاری مردم، اصناف و کسبه با مسئولان دارد.

در بحث مقابله با کرونا موظف هستیم بر اساس دستورالعمل‌های ستاد ملی مقابله با کرونا عمل کنیم و از شنبه هفته آینده در شهرهای نارنجی استان گروه های ۱ و ۲ و در شهرهای زرد استان نیز گروه‌های ۱، ۲ و ۳ اجازه فعالیت خواهند داشت و حضور کارکنان عادی در ادارات نیز از یک سوم به یک دوم افزایش خواهد یافت. اگر می‌خواهیم بقیه فعالیت‌ها هم پای کار آیند باید بیشتر رعایت کنیم و از عادی انگاری پرهیز شود.

وی در ادامه با اشاره به اجرای طرح شهید قاسم سلیمانی با همکاری دانشگاه علوم پزشکی و بسیج گفت: این طرح با توجه به اینکه مسئله را از مبداء شیوع کرونا که محلات و خانه‌ها می‌باشد، پیگیری و مدیریت می‌کند، اگر خوب اجرا شود، تضمین کننده اجرای بقیه طرح‌ها در راستای مدیریت و کاهش روند پیشرفت شیوع کرونا خواهد بود. خوشبختانه پیک شیوع کرونا در فصل پاییز به خوبی مدیریت شد، ولی براساس پیش‌بینی متخصصان پیک زمستانی در راه است. بیش از ۲ هزار و ۹۰۰ تخت در نقاهتگاه‌ها وجود دارد و در حالت آماده‌باش نگهداری می‌شوند.

ادامه محدودیت‌های کرونایی در استان

علیار راستگو روز پنج‌شنبه در حاشیه جلسه ستاد استانی مقابله با کرونا گفت: پنج شهرستان اسکو، چاراویماق، ورزقان، خداآفرین و هوراند در وضعیت زرد و بقیه در وضعیت نارنجی قرار دارند. محدودیت‌ها در تمام شهرهای زرد و نارنجی بر اساس دستورالعمل‌های ستاد ملی مقابله با کرونا که قبلاً اعلام شده است، ادامه خواهد یافت؛ از جمله، تا رسیدن به وضعیت مطلوب، تمامی پارک‌ها و تفرجگاه ها تعطیل خواهند بود و مراسم‌های مذهبی و آیینی نیز برگزار نخواهند شد.

در مناطق نارنجی، ادارات ضروری و خدمات رسان با ۷۵ درصد کارکنان و ادارات غیرضروری با نصف کارکنان و به تشخیص رئیس واحد فعالیت خواهند کرد. در مناطق زرد نیز، دو - سوم کارکنان به صورت حضوری و یک- سوم نیز دورکاری خواهند داشت. دانشگاه‌ها؛ مراکز آموزشی دولتی و خصوصی نیز تعطیل و آموزش‌ها به صورت غیرحضوری خواهد بود.

معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری آذربایجان شرقی همچنین در خصوص فعالیت مشاغل گفت: گروه های سه و چهار در مناطق نارنجی، و گروه چهار در مناطق زرد تعطیل خواهند بود.

راستگو در ادامه با اشاره به اجرای طرح شهید قاسم سلیمانی با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز و بسیج، اظهار داشت: با اجرای این طرح، افراد آلوده به صورت خانه به خانه و محله محور شناسایی می شوند که برای اجرای این طرح، تبریز در ۱۰ منطقه تقسیم بندی و فعالیت‌ها آغاز شده است.

نشست صمیمی مدیرکل پدافند غیرعامل استان با معاون توسعه مدیریت منطقه آزاد ارس

مدیرکل پدافند غیرعامل استان در نشستی با معاون توسعه مدیریت منطقه آزاد ارس بر ضرورت تهیه طرح جامع مطالعات پدافند غیرعامل منطقه آزاد ارس تأکید کرد. محمدباقر آقایی، با اشاره به نمودهای عینی مفاهیم پدافند غیرعامل در طبیعت و خلقت انسان، بطوریکه خداوند متعال اندام‌های حساس بدن را در درون حفاظ‌هایی از جمله جمجمه و قفسه سینه قرار داده تا براحتی در برابر ضربات بیرونی آسیب نبینند و یا در طول تاریخ بشریت همواره موضوع پدافند غیرعامل به شکل‌های مختلف از جمله سکونت انسان‌ها در غارها، ساخت قلعه‌ها در ارتفاعات و کندن خندق و دیوارکشی اطراف شهرها و ... تجلی پیدا کرده است.

با توجه به این موارد، اهمیت و ضرورت موضوع پدافند غیرعامل بر کسی پوشیده نیست و از این رو بایستی تمهیدات حفاظتی لازم را در خصوص زیرساخت ها و سرمایه‌های حائز اهمیت کشور و بخصوص استان اتخاذ کرده تا در برابر تهدیدات و حوادث طبیعی و غیرطبیعی دچار آسیب نشده و فعالیت و خدمات رسانی آن‌ها دچار اختلال نشود.

وی به جنگ اخیر منطقه قره‌باغ و تهدیدات و خطرات ناشی از آن بر استان‌های شمال غرب کشور و بویژه منطقه آزاد ارس اشاره کرد و افزود: این موضوع تا حدودی آسیب پذیری‌های موجود در استان را گوشزد کرد که بایستی دستگاه‌های متولی نسبت به رفع آن‌ها و ارتقای ایمنی و مقاوم‌سازی زیرساخت‌ها اقدام نمایند. همچنین با اشاره به نقش حیاتی منطقه آزاد ارس در شرایط کنونی تحریم‌های ظالمانه بر علیه کشور و به عنوان سنگری مهم در برابر جنگ اقتصادی با دشمن بر لزوم تهیه طرح جامع مطالعات پدافند غیرعامل این منطقه تأکید کرد.

عمل به اصول پدافند غیرعامل، ضامن توسعه پایدار شهری

تهیه و تنظیم: ساسان بداقلو (کارشناس امریه اداره کل پدافند غیرعامل)

منابع:
۱. حامد شهسواری، وحید قربانی، بهاره ربیعی، (۱۳۹۴)، تبیین اصول و ملاحظات دفاع شهری و رویکرد پدافند غیرعامل با تأکید بر سلولار نمودن شهرها، فصلنامه مدیریت شهری شماره ۳۸ بهار،
۲. سپاهویی، حمیدرضا؛ سقایی، الهام ، (۱۳۹۳)، نقش پدافند غیرعامل در طراحی شهری، کنفرانس ملی معماری و منظر شهری پایدار،
۳. خرم آبادی، محمد؛ ستاری خواه، علی، (۱۳۹۲)، ملاحظات پدافند غیرعامل در طراحی شهرها، کنفرانس بین المللی عمران، معماری و توسعه شهری،
۴. پدافند غیرعامل، (۱۳۹۱)، مبحث بیست و یکم مقررات ملی ساختمان ایران، نشر توسعه ایران،
۵. قرارگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیاء(ص)، پدافند غیرعامل، نام ناشر؛ معاونت پدافند غیرعامل، (۱۳۸۳)،

مقدمه

در پدافند غیرعامل تمرکز بر این مقوله است که بدون نیاز به کاربرد تجهیزات نظامی و سلاح گرم آسیب‌های ناشی از جنگ را محدود نموده و از این قابلیت‌های طراحی به منظور تأمین حفاظت از جان شهروندان و به حداقل رسانیدن لطمات جانی ناشی از سانحه جنگ به بهترین نحو، بهره گرفت. بکارگیری اصول پدافند غیرعامل، فواید بسیاری را در بر دارد زیرا با اجرای آن می‌توان از وارد شدن خسارات مالی به تجهیزات و تأسیسات حیاتی و حساس نظامی و غیرنظامی و تلفات انسانی جلوگیری نموده و یا میزان این خسارات و تلفات را به حداقل ممکن کاهش داد. این اصول حافظ جان مردم، ضامن امنیت افراد، صیانت از تمامیت ارضی و حاکمیت ملی در همه مواقع در برابر هرگونه شرایط و هرگونه تجاوز است و باعث تحقق امنیت و توسعه پایدار می‌شود و ضامن استمرار فعالیت‌های زیربنایی، تأمین نیازهای حیاتی، تداوم خدمات رسانی و تسهیل اداره کشور در شرایط تهدید و بحران و حفظ بنیه دفاعی، به هنگام حملات دیگر کشورها است. به علاوه باید تأکید نمود بکارگیری اقدامات پدافند غیرعامل می‌تواند موجب بازدارندگی از انگیزه حمله نظامی و تروریستی به کشور گردد زیرا که موجب بر طرف شدن نقاط آسیب پذیر کشور و تبدیل آن‌ها به توانایی و پایداری می‌شود. اسکان پایدار، یکی از ارکان اصلی شهر پایدار می‌باشد همانطور که در مبحث بیست و یکم مقررات ملی ساختمان نیز آمده است در طراحی شهرها و تعیین کاربری مورد نیاز شهر و نحوه ارتباط آن‌ها با یکدیگر، باید علاوه بر ایجاد فضای مناسب برای حفظ جان مردم در مقابل تهدیدات، امکان تداوم بی‌وقفه فعالیت‌های ضروری و کاهش آسیب‌پذیری شهر فراهم شود. اما در حال حاضر از دانش موجود به نحوه مؤثری در ایمن‌سازی شهرها بهره‌برداری نشده است و متأسفانه ساخت و سازهای غیراصولی و آسیب‌پذیر در هنگام وقوع تهدیدات اعم از حوادث غیرمترقبه، بروز جنگ، بمباران هوایی، حملات موشکی، می‌تواند موجب خسارات و تلفات سنگین به تأسیسات، تجهیزات و جمعیت بشری شود از این رو در بحث توسعه پایدار بیش از پیش اهمیت شهر پایدار و بکارگیری اصول پدافند غیرعامل مشخص می‌گردد. پدافند غیرعامل در طراحی شهرها و در بعد شهرسازی، شامل رعایت مواردی از قبیل ساختار و فرم شهری، استقرار یا چیدمان بافت شهری و کاربری‌های مهم شهری می‌باشد.

توسعه پایدار

به معنی ارائه راه‌حل‌هایی در مقابل الگوهای فانی کالبدی، اجتماعی و اقتصادی توسعه می‌باشد که بتواند از بروز مسائلی همچون نابودی منابع طبیعی، تخریب سامانه‌های زیستی، افزایش بی‌رویه جمعیت، بی‌عدالتی و پایین آمدن کیفیت زندگی انسان‌های حال و آینده جلوگیری کند.

توسعه پایدار توسعه‌ای است که نیازهای نسل امروز را بدون اینکه تهدیدی برای توانایی‌های نسل آینده در جهت برآورده نمودن نیازهای خود باشند تأمین کند.

توسعه اقتصادی بر رشد اقتصادی و سایر پارامترهای اقتصادی مربوط می‌شود که در آن رفاه فرد و جامعه از طریق استفاده بهینه از منابع طبیعی و توزیع عادلانه منابع تأمین می‌شود.

توسعه زیست محیطی، حفاظت و تقویت منابع فیزیکی، بیولوژیکی، اکوسیستم و رابطه انسان و طبیعت مربوط می‌شود.

توسعه اجتماعی، به رابطه انسان با انسان، دسترسی به خدمات، سلامت، بهداشت، آموزش، امنیت، ارزش‌گذاری انسانی، مساوات و فقرزدایی توجه دارد.

ملاحظات و تمهیدات مهندسی پدافند غیرعامل، انتخاب، ارزیابی و نظارت در اجرای سامانه‌های مرکزی است. در این امر طراحی پدافند غیرعامل با هدف تهیه و ارائه طرح‌های مهندسی دفاع، جهت کاهش آسیب‌پذیری تأسیسات، سرمایه انسانی و سرمایه‌گذاری‌های ملی در مراکز مختلف صنعتی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی از الزامات است.

نقش پدافند غیرعامل در توسعه اجتماعی

مهمترین وظیفه پدافند غیرعامل برای تقویت و بهبود اجتماع شهری کارآمد و مؤثر، توسعه اجتماعی شهر است. توسعه اجتماعی یعنی فراهم کردن امکانات، تسهیلات و ساز و کارهای لازم پدافند غیرعامل و مدیریت بحران و جلوگیری از آسیب‌های حوادث غیرمترقبه برای شهروندان است و حتی آموزش همگانی شهروندان به نحوی مناسب که وظایف و تکالیف شهروندی خود را در قبال مدیریت بحران و جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند انجام دهند. وظیفه دیگر پدافند غیرعامل در قبال شهروندان برای توسعه اجتماعی شهر ایجاد فضای مناسب برای بروز کردن قابلیت‌ها، توانایی‌ها و استعدادهای بالقوه برای انجام تکالیف و تعهدات شهروندی و تبدیل آن‌ها به عواملی پیشگام، تأثیرگذار و نقش آفرین و فعال در عرصه مدیریت بحران و پدافند غیرعامل است. شهر توسعه یافته

از نظر اجتماعی، شهری است که در آن محیط زیست متناسب، مصونیت و ایمنی در مقابل خطرهای طبیعی و اجتماعی، تناسب ابعاد و مقیاس‌ها با زندگی و کار کلیه ساکنان وجود داشته باشد. شهر پایدار، شهری است قابل زیست که باید قابل درک باشد؛ یعنی مکان‌های مختلف در شهر، هویت و ساختار شهری و سازگاری میان شکل‌ها و عملکردهای فضاهای شهری برای تمام شهروندان به گونه‌ای مشترک، شفاف، نمایان و خوانا طراحی شده و قابل فهم و خاطره انگیز باشد. در یک شهر پایدار تمام امکانات اعم از بهداشتی، آموزشی، پرورشی، تفریحی برای گذراندن اوقات فراغت و بالاخره وسایل حمل و نقل برای تمامی شهروندان به نحو شایسته و کافی موجود باشد. در یک شهر پایدار و توسعه یافته ازنظر اجتماعی عامل انطباق مناسب و بکارگیری اصول پدافند غیرعامل نقش مهمی را ایفا می‌کند. سازگاری شکل و عملکرد در شبکه‌های معابر عمومی، محله‌ای تجمع عمومی و مکان‌ها، ابنیه و ساختمان‌ها به پدیده انطباق مناسب معنا می‌بخشد و این درست حساس‌ترین نکته در امر طراحی فضاهای شهری مناسب با قوانین پدافند غیرعامل برای همه شهروندان است و به خصوص حفظ جان و اموال شهروندان در این رهگذر باید بیشتر مورد توجه باشد. در یک شهر پایدار ابعاد اصلی نظام‌های دسترسی مطابق با الگوهای پدافند غیرعامل و بحران‌ها می‌بایست با استانداردهای زمان دفاع رعایت گردد و سرانجام اینکه در شهر پایدار قابلیت کنترل در زمان بحران‌هایی (از قبیل جنگ و حوادث طبیعی مانند سیل، زلزله و...) در قالب مراقبت و کنترل از فضاهای شهری، تنظیم نحوه مراقبت و استفاده از آن فضاها در زمان بحرانی و نیز حق امکان ایجاد تغییرات در فضاهای شهری در یک شهر پایدار برای همه شهروندان وجود دارد.

نقش پدافند غیرعامل در توسعه محیط زیست شهری

توجه به مقوله محیط زیست و اهمیت آن در زندگی امروز بشر امری است که نمی‌توان از آن به سادگی گذشت. تقریباً از اواخر دهه ۱۹۶۰، آگاهی درباره موضوع‌های زیست محیطی و توجه به آن‌ها سیر بالا رونده‌ای را طی کرده است.

از دهه ۱۹۷۰ به بعد بسیاری از دولت‌ها و نهادها، مدیریت بین‌المللی محیط زیست را ایجاد کرده‌اند. سوانح طبیعی و شرایط اضطراری (جنگ‌ها، درگیری‌ها) اغلب منجر به ایجاد تهدیدات زیست محیطی همچون آلودگی آب‌های سطحی و زیرزمینی، آلودگی هوا، مشکلات ناشی از بمباران شیمیایی و هسته‌ای، نشت مواد سمی خطرناک و... باعث شد تا بسیاری از فرآیندهای سیاسی بین‌المللی با موضوعات توسعه و محیط زیست، پدافند غیرعامل و مدیریت بحران، پا به عرصه ظهور گذاشتند. در این راستا وجود تهدیدات نظامی علیه ایران از یک طرف و قرار گرفتن کشورمان در منطقه‌ای سانحه خیز از طرف دیگر، لزوم توجه به نقش پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در محیط زیست را آشکار می‌کند. اندیشمندان و صاحب نظران در عرصه محیط زیست برای مدیریت آن، دو بخش محیط زیست انسانی و محیط زیست طبیعی را تعریف نموده‌اند و رابطه تنگاتنگ و مؤثر این دو در تمامی زمینه‌های پژوهشی، اجرایی و سایر موارد مشهود است. لذا برای درک بهتر موضوع، شناختن پدافند غیرعامل و مدیریت بحران و تهدیدات زیست محیطی در حد مختصر و مفید لازم و ضروری به نظر می‌رسد. کشور ایران دارای محیط زیستی غنی است و تلفیق آب و هوایی متنوع و توپوگرافی شگرف این کشور و موقعیت استراتژیک آن موجب شده که ایران را چهارراه محیط زیست جهان بنامند. ایرانیان به دلیل دارا بودن روحیه استقلال خواهی و آزادگی که در تعالیم مذهبی و حتی به صورت اشعار حماسی مشهود است همواره مورد توجه و بعضاً عناد مردمان و حکمرانان دور و نزدیک خود در تاریخ بودند. در شرایط حاضر که کشور ایران عزم خود را برای تابندگی بیشتر در میان کشورهای منطقه جزم نموده است. یکی از مهمترین راهکارها و دغدغه‌های مدیریتی بایستی حمایت و بهسازی محیط زیست باشد تا پتانسیل قابل توجهی برای مقابله با هر نوع تهدید بوجود آید. مثال‌ها و رهنمودهای فراوانی در این زمینه وجود دارد که توجه به آن‌ها در قالب سیاستگذاری و مدیریت استراتژیک هدفمند، مؤثر واقع می‌گردد. ۱- خشک شدن تالاب بین المللی هامون در جنوب شرق کشور و امتناع دولت‌های حال و قبلی افغانستان در ارائه حق آب ورودی به ایران. ۲ -تخریب جنگل‌ها و کاهش هرساله مساحت جنگل‌های کشور ایران که مسبب آن چرای دام، فقر اقتصادی جنگل نشینان و سایر موارد مرتبط است. ۳- آلودگی هوا در کلان شهرهایی مانند تهران، اراک و ... که در اثر ورود بی اندازه خودروها، عدم اجرای کامل معاینه فنی و ... است. ٤ - رو به مرگ رفتن پارک ملی ارومیه که حاصل سدسازی‌های بدون مطالعه همه جانبه، عدم هماهنگی مدیریت‌های مختلف و ... است. ۵- آلودگی روزافزون منابع آبی و عدم مدیریت صحیح در زمان‌های خشکسالی. پنج مورد ذکر شده تنها بخشی از ده‌ها ضعف محیط زیستی است که در مبحث پدافند غیرعامل بایستی به این ده معضل توجه عاجلی نمود.

نقش پدافند غیرعامل در توسعه اقتصادی

پدافند غیرعامل در بخش اقتصادی، به مجموعه اقدامات پیشگیرانه در حوزه امکانات و مایحتاج روزانه مردم اطلاق می‌گردد که با اجرای آن می‌توان قدرت اثر تهدیدات را کاهش و آستانه آسیب‌پذیری بخش اقتصادی را افزایش داد به این ترتیب می‌توان میزان خسارات و تلفات احتمالی ناشی از تهدیدات را به حداقل ممکن کاهش داد. غالباً از بخش اقتصادی با عنوان آمادگی در برابر تهدیدات زیستی عمدی یا اقدامات مقابله با اگروتروریسم یاد می‌گردد. اقتصاد مقاومتی پدافند غیرعامل در جنگ اقتصادی است. به عبارتی پدافند غیرعامل در جنگ اقتصادی مجموعه اقداماتی که در عرصه‌های مدیریت، سیاستگذاری، برنامه ریزی، طراحی و بودجه ریزی می‌توان انجام داد.

با این روش می‌توان از خسارات ناشی ازتحریم‌های اقتصادی، محدودیت‌های صادرات، سرمایه‌گذاری و... در اقتصاد نظام اقتصادی کشور جلوگیری کرده و یا آن را کاهش دهیم. اتکا به اصل شایسته سالاری در انتخاب مدیران از راهکارهای تحقق اقتصاد مقاومتی است در حقیقت پدافند غیرعامل بر اجرای صحیح سیاست‌های اقتصادی تأکید می‌کند. اصلی‌ترین اصل اقتصاد مقاومتی، نیروی انسانی کارآمد است. بزرگترین عنصر در دفاع غیرعامل، کارکنان شایسته و کارآمد هستند چرا که یک مدیر با یک تصمیم می‌تواند جامعه را آباد یا خراب کند. آینده‌نگری از فاکتورهای مهم و تأثیرگذار در اقتصاد مقاومتی است: وجود تهدیدات جدی عامل اصلی مطرح شدن اقتصاد مقاومتی است.

بخش اقتصادی از حساسیت ویژه‌ای برخوردار است و کم کردن راندمان تولید و ضربه زدن به بخش تولید و توزیع کالاهای اقتصادی از اهداف دشمن است. بی توجهی و بی‌تدبیری برخی مسئولین در وارد کردن بی رویه محصولات و عدم استفاده و حمایت از تولیدات داخلی موجبات وابستگی کشور به کشورهای بیگانه را فراهم می‌سازد. استفاده از روش‌های نوین کاشت، داشت و برداشت انواع محصولات کشاورزی در سطح کشور از وابستگی به واردات بی‌رویه بعضی محصولات ما را رها می‌کند. نقش پدافند غیرعامل بسیج امکانات، منابع و ارتقای آن در جهت جلوگیری و پیشگیری از حوادث و عوامل بحران‌ساز و مدیریت بحران‌های ناشی از حوادث و آلودگی‌های زیستی است. در این راستا هماهنگی، هدایت، نظارت و مدیریت یکپارچه منابع و امکانات، استفاده از پتانسیل‌ها در حوزه‌های مختلف می‌تواند گام مهمی در به ثمر رساندن اهداف پدافند غیرعامل در بخش اقتصادی باشد. با توجه به گستردگی بخش اقتصادی، پدافند غیرعامل در حفظ سلامت و تثبیت وضعیت تولید نقش انکارناپذیری دارد. حوزه‌های پدافند غیرعامل به شش بخش انسان، دام، غذا، آب، کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست تقسیم می‌شود. هرگونه رویداد یا حادثه طبیعی یا غیرطبیعی که موجب تضعیف و نابودی سرمایه‌های انسانی و یا آسیب‌های اقتصادی از طریق تخریب و نابودی سرمایه‌های ملی شود، تهدید اقتصادی محسوب می‌شود که باید اقدامات اساسی قبل از وقوع این چنین تهدیداتی پیش‌بینی و اتخاذ شود. وزارت اقتصاد از جمله وزارتخانه‌هایی است که پدافند غیرعامل دارد. پایداری ارائه این خدمات بسیار نقش محوری در انجام خدمات ملی است. در صورت بروز اخلال در خدمت، اوضاعی شکننده و تشویش‌زا در بین اقشار مختلف جامعه ایجاد شده و روند حیات عمومی اقتصاد، اعم از سکانداری راهبردی اقتصاد کشور، مبادلات در بازار پولی، عملیات در بازار سرمایه، تأمین منابع مالی دولت، توزیع اعتبارات بودجه و پرداخت حقوق، نظارت بر مبادلات مالی کلیه دستگاه‌ها، سرجمعداری اموال دولتی، نظام نظارتی و بهره‌گیری از سرمایه‌های خارجی در ایران، تملک و بهره‌گیری بهینه از سرمایه‌های ایران در خارج از کشور، صنعت بسیار مهم بیمه بازرگانی که در شرایط بحران از قضا پیک خدمت آنان است، چاپ اوراق بهادار و اسناد مهم، امور بنگاه‌های واگذار شده به بخش خصوصی، سامانه سهام عدالت، مختل شده و بحران اختلال در نظام سیاسی پدیدار می‌شود. با درک اهمیت این نقشه و مسئولیت‌ها است که ما باید از تمام ظرفیت‌ها برای پایداری خدمت در شرایط بحران استفاده نموده و بتوانیم به شکلی عمل نماییم که امکان تداوم خدمت در شرایط بروز بحران امکان‌پذیر باشد. تعامل و مساعدت با سازمان پدافند غیرعامل برای دست یافتن به اینچنین آمادگی، از تکالیف مهم وزارت اقتصاد است.

کارکردهای پدافند غیرعامل در رویارویی با تهدیدات نرم و سخت

تهیه و تنظیم: میر رسول حسینی اقدم (کارشناس امریه پدافند غیرعامل)

منابع:
۱. غلامی، علیرضا؛ خدارحمی، حبیب، کارکردهای پدافند غیرعامل در رویارویی با تهدیدهای نرم و سخت، چاپ اول، انتشارات جهان جام جم، ۱۳۹۵

پلیس و دفاع غیرعامل

مسئولیت شناخت جرم و برخورد با مجرمان در فضای سایبر بر عهده پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات (فتا) است. پلیس فتا فعالیت گسترده‌ای در رصد اقدامات صورت گرفته در فضای مجازی دارد به نحوی که بررسی وضع دفاع سایبری، بررسی حملات دولتی دیگر کشورها، مستندسازی و پیگیری شکایات در مجامع بین‌المللی به ویژه در پلیس اینترپل و در نهایت پایش موضوعی فضای سایبر بر عهده این پلیس است. از جمله وظایف این پلیس عبارتند از:

الف- مقابله با تهدیدات الکترومغناطیسی

ادوات الکترونیکی به صورت بالقوه در معرض اختلالات الکترومغناطیسی هستند. عنوان تهدیدات الکترومغناطیس برای گستره وسیعی از اختلالات الکترومغناطیس بکار می‌رود که با نیت آسیب‌رسانی به این ادوات طراحی و استفاده می‌گردند. تهدیدات الکترومغناطیس با نیات امنیتی و تجاری در زمان جنگ وصلح بکارگرفته می‌شوند.

ب- مقابله با تهدیدات سایبری

انسان امروز با جرائم بسیاری زندگی می‌کند و با وجود نفرت و بیزاری از جرم، روز به روز بیشتر در محاصره آن قرار گرفته و بیشتر با آن برخورد می‌نماید. فضای سایبر بهترین مکان برای استفاده مجرمین جهت دستیابی به اطلاعات افراد است.

با توجه به اینکه اطلاعات شخصی و حتی دولتی، نظامی و سیاسی بسیاری در این فضا جابه‌جا می‌شود، امکان قرارگرفتن این اطلاعات در اختیار مجرمین افزایش می‌یابد. شرایط فعلی دولت‌ها و ملت‌ها با زنجیره‌ای از تهدیدات مشخص در محیط‌های مجازی مواجهند که امنیت آن‌ها را به چالش کشیده و ابزارهای سنتی توان مقابله با آن‌ها را ندارند. متأسفانه آموزش کافی در خصوص استفاده از شبکه‌های رایانه‌ای و مخابراتی صورت نگرفته و ممکن است افراد زیادی ناخواسته طعمه (شبکه‌های جاسوسی) شوند و اطلاعات مهم خود را در اختیار آن‌ها بگذارند. بنابراین لازم است تا نهادهای ذیربط به خصوص در ادارات دولتی نسبت به آموزش عمومی افراد و کارکنان در خصوص استفاده از فضای سایبر اقدام نمایند.

جرائم سایبری

با توسعه و تحول یافتن اینترنت، انقلاب عظیمی در ایجاد جرائم در سطح بین المللی به وجود آمده است. لذا در بیش‌تر کشورهای دنیا جرائم اینترنتی به عنوان یک معضل حاد و بسیار مهم تلقی می‌گردد و دولت‌ها درصدد پیدا نمودن راه‌حل‌های مختلفی در جهت جلوگیری از وقوع آن می‌باشند.

در حال حاضر، جرائم سایبری با اشکال مختلفی صورت

می‌پذیرد که مجرمین محیط سایبر شامل هکرها، کرکرها، فریک‌های تلفن (شکل دیگر از جرائم رایانه‌ای که دسترسی و نفوذ به سیستم‌ها از طریق خطوط تلفن در دنیای سایبر انجام می‌گیرد) و انواع جرائم ممکن با نام (سایبرکرایم) و در مورد جرم آینده با نام (تروریسم سایبر) که مانند تروریست‌های معمولی دارای انگیزه‌های سیاسی برای ارتکاب جرائم هستند و نیز بحران‌سازهای سایبر شامل ویروس‌ها، عنکوبت‌های موتورهای جست و جو و پالس‌های الکترومغناطیسی، کرم‌ها و بمب‌های منطقی و ... هستند.

جرائم رایانه‌ای

جرائم رایانه‌ای بخشی از جرائم مجازی هستند که در آن‌ها رایانه وسیله، هدف و یا واسطه ارتکاب جرم است و گاهی علیه اموال، گاهی علیه تمامیت معنوی اشخاص و بعضاً علیه نرم افزار، داده و سخت افزار رایانه و گاهی نیز بر ضد آسایش و امنیت عمومی است. از این منظر، جرائم رایانه‌ای به سه گروه عمده تقسیم می‌شوند:

- گروه اول، جرائم اقتصادی مرتبط با رایانه
- گروه دوم، جرائم علیه حقوق شخصی
- گروه سوم، جرائم اجتماعی و ملی

ج- مقابله با تهدیدات بیولوژیکی و بیوتروریستی

شناسایی حملات بیولوژیکی و بیوتروریستی

اصول اساسی کنترل حملات بیولوژیکی و بیوتروریستی بر توانایی سریع در ارائه خدمات بهداشتی- درمانی است. آگاهی از نوع و نحوه حمله بیولوژیکی امکان مقابله با آن را فراهم می‌نماید. از این رو، تهیه برنامه‌های جامعی که در شرایط مختلف قادر به پاسخگویی باشد و بتواند بحران را مهار کند بسیار حائز اهمیت است. برای دفاع در برابر عوامل بیولوژیکی مدل‌ها و طرح‌های متعددی ارائه شده است که مهم‌ترین اقدامات عبارتند از:

- تشخیص سریع حمله بیولوژیکی: به طور کلی تشخیص اولیه وقوع حمله بیوتروریستی آسان نمی‌باشد زیرا عوامل بیولوژیکی برخلاف عوامل شیمیایی فاقد رنگ، بو و مشخصات ظاهری قابل تشخیص می‌باشند به طوری که افراد متوجه آلودگی نمی‌شوند و گسترش بیماری و قدرت انتشار آن به حدی سریع است که فرصت تشخیص برای کسی باقی نمی‌ماند.
- شناسایی عامل بکار رفته: برخی از دانشمندان عقیده دارند که در حال حاضر امکان شناسایی و مهار حملات بیولوژیکی یا بیوتروریستی وجود ندارد این حملات

می‌تواند بسیار زیان‌بار باشد با این همه تقریباً تمامی کشورهای جهان به نوعی در حال کسب آمادگی برای مقابله با حملات بیولوژیکی شده‌اند.

نشانه‌های وقوع عملیات بیولوژیکی

– اخطارهای قبلی عملیات بیوتروریستی
– افزایش سریع شیوع بیماری در جمعیت سالم
– مرگ و میر زیاد در منطقه
– زیاد شدن تعداد سربازان بیمار و ...

روش‌های کسب آمادگی مقابله با سلاح‌های بیولوژیکی

برای مقابله با سلاح‌های بیولوژیکی سه روش اساسی وجود دارد:

– استفاده از آنتی‌سرم اختصاصی
– ایمن‌سازی فعال و یا به عبارت دیگر واکسیناسیون
– پیشگیری آنتی‌بیوتیکی قبل و اندکی پس از آلودگی

روش‌های مقابله با عوامل بیولوژیکی

عوامل بیولوژیکی را می‌توان به سه طریق عفونت زدایی مکانیکی، عفونت زدایی فیزیکی، عفونت زدایی شیمیایی از بین برد.

د- مقابله با تهدیدات نرم اجتماعی

مهمترین شیوه‌های عملیاتی پیروان دکترین براندازی نرم برای تغییر رفتار و یا تضعیف نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، توسعه بخشی به عملیات‌های آفندی جنگ رسانه‌ای است.

از جمله عملیات آفندی جنگ رسانه‌ای عبارتند از:

– گسترش عمق و دامنه جنگ‌های اطلاعاتی: همانند تحریک به ایجاد و گسترش برخی تنش‌های قومی در استان‌های شمال غربی کشور
– ایجاد و توسعه هدفمند جنگ‌های فرقه‌ای در محیط امنیتی داخلی و خارجی: همانند عملیاتی کردن تنش‌های عقیدتی قومی با بهره‌گیری از ترفندهای عملیات روانی رسانه‌ای
– جذب نخبگان علمی اقتصادی سیاسی و فرهنگی: همانند تأسیس میز مخصوص مطالعات ایران در وزارت امور خارجه پنتاگون به منظور جذب نخبگان در همه حوزه‌ها و یا تبدیل آنان به عوامل نفوذی در نهادهای راهبردی امنیتی نظامی و اقتصادی

ه- مقابله با تهدیدات نرم اقتصادی

گزارش‌های رسانه‌ای پیرامون اقتصاد ایران به شدت منفی و تشویش کننده می‌باشد به نحوی که خواننده بعد از اینکه در معرض این اخبار قرار می‌گیرد احساس می‌کند سیلی ویرانگر در حال آمدن است و باید به هر طریق ممکن خود را از حادثه احتمالی دور کند.

– دوم اینکه خودشان هیچ راهکاری ارائه نمی‌دهند و تنها به نقد کردن می‌پردازند.

کاملاً مشخص است که جمهوری اسلامی ایران در یک جنگ نرم اقتصادی قرار گرفته است. تهدیدات نرم اقتصادی بر روی مردم و افکار عمومی متمرکز می‌شوند و شهروندان را نسبت به آینده اقتصادی بدبین می‌کنند و شرایط را به صورت بحرانی و غیرقابل کنترل نمایش می‌دهند. اقتصاد و پول ملی مفاهیمی کاملاً انتزاعی هستند و وابسته به اعتماد و نگاه خوش‌بین شهروندان هستند. آنچه در حال روی دادن است کاهش اعتماد به نفس و کم شدن همکاری شهروندان عمومی و از سوی دیگر نابودی سرمایه اجتماعی است به نحوی که هیچ کس به آینده اقتصاد خوش‌بین نیست و همه سرمایه‌ها از بخش تولید به سمت دلالی کشیده می‌شود.

ز- مقابله با تهدیدات نرم امنیتی

بودجه‌ای که سازمان‌ها ناگزیر باید به (امنیت) اختصاص دهند پیوسته سیر صعودی طی می‌کند و این قضیه در شرایط بحران اقتصادی کنونی، زجرآور است. راه‌های بسیار گوناگونی برای سرقت اطلاعات کاربران و نفوذ به شبکه سازمان‌ها وجود دارد. با این حال برخی از این شیوه‌ها بیش از دیگر همتایان خود دارای کارکرد تخریبی بوده، که در ادامه به پنج مورد از آن‌ها اشاره می‌شود:

۱- بات نت‌ها: شبکه‌های بات‌نت را می‌توان به عنوان بستری برای راه اندازی انواع مختلف جرایم سایبری بکار برد. برخلاف سابق از بات‌نت برای انجام یک حمله ساده اینترنتی استفاده می‌شد، اکنون با استفاده از این شبکه‌ها می‌توان به اطلاعات خصوصی و محرمانه صدها و هزاران کاربر دست یافت. نکته دیگر آن است که امروزه بات‌نت‌ها از قابلیت انعطاف بسیار بالایی برخوردارند. این شبکه‌ها می‌توانند درون فناوری‌های نوین و کانال‌های همتا به همتا که اطلاعات در آن‌ها اغلب به صورت رمزنگاری شده در گردش است، رخنه کنند.

۲- فیشینگ: روشی برای سرقت و دستیابی به اطلاعات حساس افراد مانند نام کاربری، کلمه عبور و اطلاعات ارزشمند کارت‌های اعتباری است که این کار به وسیله جا زدن سایتی به عنوان یک سایت معتبر و قانونی صورت می‌گیرد. هکرها برای انجام عملیات فیشینگ معمولاً به سراغ تقلید وب‌سایت‌های متعلق به بانک‌ها، شرکت‌های بیمه، سرویس‌های ایمیل و مانند آن می‌روند.

۳- حملات عدم سرویس‌دهی: که به اختصار *DDOS* نامیده می‌شود، نوعی حمله اینترنتی است که طی آن هکرها با سرازیر کردن حجم زیادی درخواست به سرورهای هدف، آن را درگیر پاسخگویی به این سیل درخواست‌ها نموده و عملاً از کار می‌اندازند و گاهی به دلیل بارکاری بیش از حد، حفره‌های امنیتی آن را آشکار می‌کنند.

٤- حملات هوشمندانه: امروزه بسیاری از سازمان‌ها برای در امان ماندن از گزند حملات ساده اینترنتی، به شدت از زیرساخت‌ها و منابع خود محافظت می‌کنند. به همین دلیل هکرها هم بیکار نمانده و به هوشمندانه‌تر کردن شیوه‌های نفوذ روی آورده‌اند. به طور کلی این نوع حملات چند ویژگی خطرناک دارد:

– سازمان‌ها به سختی می‌توانند آن‌ها را شناسایی نمایند
– اتخاذ تدابیر امنیتی مناسب برای مقابله با آن‌ها با ابهام و سردرگمی زیادی همراه است
– برخی از این حملات با استفاده از فضای ابری صورت می‌گیرد که در این صورت به علت گردش آزاد و سریع داده‌ها و نیز روشن نبودن مکان نگهداری اطلاعات مشکلات امنیتی بیشتر می‌شود.

ح- مقابله با تهدیدات نرم سیاسی

امروزه تهدید نرم مؤثرترین، کارآمدترین، کم هزینه ترین و در عین حال خطرناک‌ترین و پیچیده‌ترین نوع تهدید علیه امنیت ملی یک کشور است، چون می توان با کمترین هزینه با از بین بردن مقاومت‌های فیزیکی به هدف رسید؛ زیرا با عواطف، احساسات، فکر، اندیشه، باور، ارزش‌ها و آرمان‌های یک ملت و نظام سیاسی ارتباط دارد. ابعاد این جنگ و تهدید، گسترده‌تر و مخرب‌تر است زیرا دین، فکر و آرمان ملت‌ها را آماج تهاجم خود قرار می‌دهد. تهدید نرم به روحیه به عنوان یکی از عوامل قدرت ملی خدشه وارد می‌کند، عزم و اراده ملت را از بین می‌برد، مقاومت و دفاع از آرمان و سیاست‌های نظام را تضعیف می‌کند.

ابعاد تهدید نرم در حوزه سیاسی

هر نظام سیاسی برای حفظ بقای خود نیازمند ثبات سیاسی و انسجام ملی است. بنابراین افزایش مشروعیت سیاسی نخبگان و رهبران یک کشور و توانایی‌های آن‌ها در ایجاد انسجام سیاسی و برخورداری از حمایت، رضایتمندی و قدرت اقناع سازی افکار عمومی بستگی دارد. به طور طبیعی در صورتی که دولت بتواند قدرت سیاسی لازم را در حوزه داخلی و خارجی ایجاد کند با بحران‌ها و تهدیدات مختلف سیاسی مواجه خواهد شد. میزان اقتدار و هژمونی سیاسی کشور در جامعه، میزان انسجام و همزیستی مسالمت آمیز و حفظ هویت و یکپارچگی ملی و میزان تولید و بازتولید هنجارهای سیاسی و به جریان انداختن گفتمان‌های مسلط در درون جامعه و در عرصه بین المللی و برخورداری از مقبولیت و مشروعیت لازم از شاخص‌های قدرت نرم در این حوزه به شمار می‌آید. انگیزه زدایی و دلسرد کردن مردم برای حضور در عرصه‌های تعیین کننده کشور، مصادیق بارز بحران مشارکت است. همچنین توزیع نامناسب ثروت، شأن اجتماعی به امنیت در ایجاد بحران توزیع مؤثر است. تلاش برای تأثیرگذاری بر اراده و تصمیمات نخبگان و رهبران با ارعاب و تطمیع از مصادیق بحران نفوذ به شمار می‌آید. مجموعه این موارد قدرت نرم یک نظام سیاسی را کاهش می‌دهد و به طور طبیعی آن نظام را در برابر تهدید نرم آسیب پذیر می‌کند.

ط- مقابله با تهدیدات نرم فرهنگی

دشمنان جمهوری اسلامی ایران بعد از آنکه از راه نظامی نتوانستند نفوذ از دست رفته خود را بدست آورند، به سمت فعالیت فرهنگی گرایش پیدا کرده‌اند. آن‌ها از طریق رسانه‌ها، اینترنت، بازی‌های رایانه‌ای و ... درصدد می‌باشند تا فرهنگ غرب را در کشورمان گسترش دهند و از این طریق مشکل جمهوری اسلامی ایران را برای خود حل نمایند. به این نوع فعالیت‌های فرهنگی که درصدد نفوذ در یک کشور می‌باشد جنگ نرم، ناتو فرهنگی، تهاجم فرهنگی و شبیه خون فرهنگی نیز گفته می‌شود. پیچیده‌ترین و مهمترین مؤلفه امنیت ملی در کشور، امنیت فرهنگی است. برای یک کشور که هویت فرهنگی آن، مؤلفه اصلی تلقی می‌شود، این امر اهمیت بیشتری خواهد داشت و هرچه حکومت، مبانی فکری و اعتقادی الگوهای رفتاری دیگران را به چالش بیشتری کشانده باشد از تهدیدات بیشتری برخوردار خواهد بود. هدف اصلی از این نوع تهدید، حذف باورمندی جامعه، سلب اراده، روحیه مقاومت و در مجموع استحاله فرهنگی- سیاسی است. در این نوع تهدید تلاش می‌شود ملت دارای آرمان به ملت بی‌آرمان تبدیل شود.

آسیب‌دیداری

کشف آسیب‌پذیری روز صفر در Windows ۷ و Windows Server ۲۰۰۸ R۲

یک محقق امنیتی هنگام کار برای به روزرسانی یک ابزار امنیتی ویندوز به طور تصادفی یک آسیب‌پذیری روز صفر را کشف کرده است که بر روی سیستم عامل‌های *Windows* ۷ و *Windows Server* ۲۰۰۸ *R۲* تأثیر می‌گذارد.

این آسیب پذیری در دو کلید رجیستری با پیکربندی اشتباه برای سرویس‌های *RPC Endpoint Mapper* و *DNSCache* قرار دارد.

HKLM\ SYSTEM\ CurrentControlSet\Services\ RpcEptMapper

HKLM \ SYSTEM \ CurrentControlSet \ Services \ Dnscache

محقق امنیتی کاشف این آسیب‌پذیری، می‌گوید: مهاجمی که دسترسی به سیستم‌های آسیب‌پذیر دارد می‌تواند با تغییر این کلیدهای رجیستری، یک کلید فرعی را فعال کند که معمولاً در مکانیسم نظارت بر عملکرد ویندوز (*Performance Monitoring*) استفاده می‌شود. کلیدهای فرعی عملکرد معمولاً برای نظارت بر عملکرد یک برنامه به کار می‌روند و به دلیل نقش آن‌ها، به توسعه‌دهندگان این امکان را می‌دهند تا فایل‌های *DLL* خود را برای پیگیری عملکرد با استفاده از ابزارهای سفارشی بارگیری کنند. در حالی که در نسخه‌های اخیر ویندوز این *DLL* ها معمولاً با امتیازات محدودی بارگیری می‌شوند.

در ۷ *Windows* و ۲۰۰۸ *R۲ Windows Server*، بارگیری *DLL* های سفارشی با امتیازات سطح *SYSTEM* همچنان امکان‌پذیر است.

۷ *Windows* و ۲۰۰۸ *R۲ Windows Server* رسماً به پایان عمر خود رسیده‌اند و مایکروسافت ارائه به‌روزرسانی های امنیتی رایگان را برای آن‌ها متوقف کرده است. برخی از به‌روزرسانی‌های امنیتی از طریق برنامه پشتیبانی غیررایگان *ESU* برای کاربران ویندوز ۷ در دسترس است، اما هنوز وصله‌ای برای این نقص منتشر نشده است.

مشخص نیست که آیا مایکروسافت این آسیب‌پذیری روز صفر جدید را وصله می‌کند یا خیر. با این حال، *ACROS Security* یک میکرو پچ برای آن تهیه کرده است. میکرو پچ از طریق نرم افزار امنیتی 0patch نصب می‌شود و از سوء استفاده عوامل تهدید مخرب از این اشکال از طریق وصله غیررسمی *ACROS* جلوگیری می‌کند.

هشدار در خصوص حملات گسترده به SolarWinds

شرکت *SolarWind* اعلام کرده است که تمام نسخه‌های *SolarWinds Orion Platform* که در ماه‌های *March* تا *June* امسال منتشر شده‌اند، آسیب‌پذیر هستند. بنابراین اگر شرکت یا سازمان ایرانی هستید و از نرم‌افزار *Solarwinds* استفاده می‌کنید و این نرم افزار را در بازه زمانی مذکور به‌روزرسانی یا نصب کرده‌اید، پس شما یک محصول آسیب‌پذیر را در شبکه خود دارید. لذا ضروریست تا هرچه سریع‌تر نسبت به نصب آخرین نسخه این محصول (۱ *HF* ۲۰۲۰,۲,۱ *version*) از این لینک اقدام کنید.

شرکت *FireEye* گزارش کرده است که هکرهایی که از طرف یک دولت خارجی فعالیت می‌کنند، با نفوذ در فرایند ایجاد نرم افزار *SolarWinds* و ایجاد یک دور در این محصول، موجب آسیب‌پذیری صدها شبکه در دنیا شده‌اند که از نسخه‌های ۲۰۱۹,۴ ۵ *HF* تا ۲۰۲۰,۲,۱ از این محصول استفاده می‌کنند. گزارش وجود بدافزار در *SolarWinds* بعد از افشای خبر حمله به دو وزارت خزانه داری ایالات متحده و اداره ارتباطات ملی و اطلاعات وزارت بازرگانی ایالات متحده منتشر شد که جزئیات این بدافزار را شرح می‌دهد. همچنین باید خاطر نشان کرد که برای نفوذ به شرکت *FireEye* که چند روز پیش خبر آن را منتشر کردیم، نیز از این آسیب‌پذیری سوءاستفاده شده است.

با توجه به حملات انجام شده تمام سازمان‌ها و ادارات دولتی کشور که از *SolarWinds* استفاده می‌کنند باید هرچه سریع‌تر امنیت شبکه خود را بررسی نمایند. نسخه‌های ۲۰۱۹,۴ ۵ *HF* تا ۲۰۲۰,۲,۱ از این پلتفرم آسیب‌پذیر هستند. اگر مطمئن نیستید از کدام یک از نسخه‌های *Orion Platform* استفاده می‌کنید، کافیست یا از طریق بررسی صفحه ورود به محصول یا با استفاده از کنترل پنل نرم افزار نسخه محصول را شناسایی کنید.

مهمترین به‌روزرسانی‌های ماه جاری شرکت‌های تولید کننده سخت افـزار و نرم افـزار

سیسکو به‌روزرسانی امنیتی را برای رفع چندین آسیب‌پذیری که *Cisco Security Manager* را تحت تأثیر قرار می‌دهد منتشر کرده است. برای اکسپلویت این آسیب‌پذیری‌ها نیازی به احراز هویت نیست و اکسپلویت این آسیب‌پذیری‌ها امکان اجرای کد از راه دور را فراهم می‌آورد.

Cisco Security Manager به مدیریت سیاست‌های امنیتی در مجموعه وسیعی از تجهیزات امنیتی و شبکه سیسکو کمک می‌کند و همچنین گزارشات خلاصه شده و قابلیت عیب‌یابی رویدادهای امنیتی را فراهم می‌کند. این محصول با مجموعه وسیعی از وسایل امنیتی سیسکو مانند سوئیچ‌های سری ۶۰۰۰ *Cisco Catalyst*، روترهای سرویس یکپارچه (*ISR*) و سرویس فایروال کار می‌کند. این آسیب‌پذیری‌ها که نسخه‌های ۴,۲۲ از *Cisco Security Manager* و نسخه‌های قبل‌تر از آن را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند در ۱۶ نوامبر توسط سیسکو افشاء شدند. سیسکو این آسیب‌پذیری‌ها را یک ماه پس از آنکه یک محقق امنیتی با نام *Florian Hauser* آن‌ها را گزارش کرد، افشاء نمود.

Hauser پس از آنکه تیم پاسخگویی به حوادث امنیتی محصول سیسکو پاسخ دادن به او را متوقف کردند، کدهای *Proof-of-concept* همه این ۱۲ مورد آسیب‌پذیری‌ها را منتشر کرد.

سیسکو دو مورد از این ۱۲ مورد آسیب‌پذیری که با شناسه‌های *CVE*-۲۰۲۰-۲۷۱۲۵ و *CVE*-۲۰۲۰-۲۷۱۳۰ پیگیری می‌شوند در نوامبر رفع کرده بود. اما برای بقیه آسیب‌پذیری‌ها که مجموعاً با شناسه *CVE*-۲۰۲۰-۲۷۱۳۱ پیگیری می‌شوند، هیچ‌گونه به‌روزرسانی امنیتی فراهم نکرده بود. سیسکو این آسیب‌پذیری‌ها را در نسخه ۴,۲۲ *Service Pack* ۱ از *Cisco Security Manager* که اخیراً منتشر کرده است، رفع نموده است. توصیه می‌شود، مدیران این به روزرسانی امنیتی را هرچه سریع‌تر اعمال نمایند.

مایکروسافت مجموعه اصلاحیه‌های امنیتی ماهانه خود را برای ماه میلادی دسامبر منتشر کرد. اصلاحیه‌های مذکور ۵۸ آسیب‌پذیری را در محصولات مختلف این شرکت ترمیم می‌کنند. سطح حساسیت ۹ مورد از این آسیب‌پذیری‌های ترمیم شده «حیاتی» و ۴۸ مورد از آن‌ها «مهم» گزارش شده است. هیچکدام از آسیب‌پذیری‌های ترمیم شده در این ماه «روز-صفر» اعلام نشده‌اند.

مایکروسافت در توصیه‌نامه‌ای به یک آسیب‌پذیری موسوم به «مسموم‌سازی حافظه نهان *DNS*» یا *DNS Cache Poisoning* پرداخته که توسط محققان دانشگاه‌های چینهوا و کالیفرنیا کشف شده بود.

در توصیه‌نامه ضمن تأیید وجود این آسیب‌پذیری، مایکروسافت آن را نتیجه وجود اشکالی در *IP Fragmentation* در *Windows DNS Resolver* دانسته است.

بهره‌جویی موفق از این آسیب‌پذیری می‌تواند مهاجم را قادر به جعل بسته‌های *DNS* و ذخیره شدن اطلاعات نادرست در حافظه نهان توسط *DNS Forwarder* یا *DNS Resolver* کند.

برای ترمیم این آسیب‌پذیری، راهبران می‌توانند از طریق *Registry* مقدار حداکثری *UDP* را به ۱,۲۲۱ تغییر دهند. در این صورت برای درخواست‌های *DNS* بزرگ‌تر از مقدار مذکور، *DNS Resolver* اقدام به تغییر پودمان از *UDP* به *TCP* خواهد کرد.

معرفی کتاب حوزه پدافند کالبدی

کتاب دیدگاه مقاوم سازی در پدافند غیرعامل تألیف ایمان الیاسیان، به بررسی مجموعه اقداماتی می‌پردازد که بدون درگیری فیزیکی با دشمن، مقاومت سازه‌ها را آسیب نمی زند.

سرزمین ایران به دلیل موقعیت ممتاز استراتژیکی و برخورداری از منابع طبیعی خدادای سرشار، همواره در معرض تهدیدات خارجی قرار داشته است. لزوم شناخت تهدیدات و نحوه مقابله با آن‌ها چون حملات تروریستی و انتهاری، بمب و موشک و از راه دور و انفجارهای سطحی بر مهندسان سازه و زلزله الزامی است.

در این کتاب به آشنایی با مجموعه اقداماتی که از آثار زیان‌های دشمن بدون استفاده از جنگ افزار و حمله به آن (پدافند غیرعامل) می‌کاهد و نحوه استحکام بخشی و مقاوم سازی سازه در برابر امواج دینامیکی و حرارتی انفجار و به تبع آسیب‌های غیر مستقیم چون آتش سوزی پرداخته می‌شود. لذا استفاده از پناهگاه و سازه‌های ناجی در مبحث پدافند غیرعامل حائز اهمیت است.

کلمات کلیدی: شبیه سازی *Mont Carlo*، فشار انعکاسی، پدافند غیرعامل، مقاوم سازی، ماموریت پدافند غیر عامل، کارکردهای پدافند غیر عامل، سازه مقاوم، مقاوم سازی چیست.

دیدگاه مقاوم سازی در پدافند غیرعامل

نویسنده: ایمان الیاسیان

طرح‌های کسر خدمت سربازی

به اطلاع می‌رساند که سازمان پدافند غیرعامل کشور (مرکز مطالعات پدافند غیرعامل کشور و مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی کشور) برای دانش‌آموختگان و فارغ‌التحصیلان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری طرح‌هایی برای کسر خدمت سربازی و نخبگی (جایگزین خدمت سربازی) در نظر گرفته است. علاقمندان می‌توانند علاوه بر مراجعه به وب‌سایت‌های مربوطه با مراجعه به اداره کل پدافند غیرعامل استانداری آذربایجان شرقی از روند ثبت‌نام مطلع شوند.

وب سایت مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی کشور: http://www.mafpa.ir

وب سایت مرکز مطالعات پدافند غیرعامل کشور: http://www.pdrc.ir

سایت های مرتبط با پدافند غیرعامل

وب سایت پایداری ملی
http://www.paydarymelli.ir

مرکز مطالعات پدافند غیرعامل
http://www.pdrc.ir

استانداری آذربایجان شرقی – پدافند غیرعامل
http://www.ostan-as.gov.ir/Page/۴۲/

پلیس فتا
http://www.cyberpolice.ir

مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی
http://www.mafpa.ir